

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«НОВОУШИЦЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії
Директор ВСП «НФК ЗВО»ПДУ»

Віталій ХРУСТІНСЬКИЙ

05 2026р.

ПРОГРАМА

для проведення вступного випробування у формі індивідуальної усної співбесіди з спеціальних дисциплін для вступників на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник» за спеціальністю «Лісове господарство» для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра у 2026 році.

Нова Ушиця
2026

Відповідно до Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти, затверджених наказом МОН України від 23 березня 2026 р. № 504, зареєстровані Міністерством юстиції України 15 квітня 2026 р. за № 510/45904, Правил прийому до Відокремленого структурного підрозділу «Новоушицький фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» затверджених рішенням вченої ради Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»

12.05. 2026 року, протокол №7, вступники на основі базової середньої освіти в 2026 році проходять вступне випробування у формі співбесіди з спеціальних дисциплін.

Співбесіда - форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з одного або двох предметів (дисциплін), за результатами якої виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100-200 балів.

Мінімальна кількість балів 100б.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні
циклової комісії
Агрономії та лісового господарства (випускова)

Протокол від 06 04 2026 року № 8

Голова циклової комісії О.Г.Б. Гавловський О.

Програма вступного випробування у формі індивідуальної усної співбесіди з
ДИСЦИПЛІНИ «ГРУНТОЗНАВСТВО»

Мета навчальної дисципліни: метою викладання навчальної дисципліни «Грунтознавство» є вивчення генезису, класифікації, географічного поширення ґрунтів, а також закономірностей формування, збереження та відтворення їх родючості як основи для успішного лісовідновлення, лісорозведення та раціонального лісокористування.

Основні завдання навчальної дисципліни: Завдання навчальної дисципліни «Грунтознавство» полягає у:

1. Вивченні походження (генезису), складу, властивостей ґрунтів та специфіки лісового ґрунтоутворення під впливом деревної і чагарникової рослинності.
2. Освоєнні законів ґрунтознавства, взаємозв'язку між типами лісу та типами ґрунтів і їх використання у лісогосподарській практиці.
3. Вивченні поняття про лісорослинні властивості ґрунту, основних показників його родючості та режимів: водного, повітряного, теплового, поживного (фізико-хімічного), а також оволодінні заходами їх регулювання в процесі вирощування лісових насаджень.
4. Вивченні ролі лісової підстилки (опаду) як головного малого біологічного колообігу речовин у лісових біогеоценозах та її впливу на властивості ґрунту.
5. Вивченні наукових основ та специфіки обробітку ґрунту під лісові культури (у розсадниках та на лісокультурних площах) з урахуванням зональних і лісорослинних умов.
6. Вивченні класифікації лісових ґрунтів, методики їх якісної оцінки (бонітування) та діагностики ступеня деградації.
7. Формуванні методів захисту ґрунтів від водної ерозії, дефляції (вітряної ерозії) та техногенного ущільнення під час проведення лісозаготівельних робіт.

8. Вивченні сучасних методів польового та лабораторного дослідження ґрунтів, складання ґрунтових карт і картограм для потреб лісовпорядкування.
9. Вивченні історії розвитку лісового ґрунтознавства в Україні, географічного зонального розподілу ґрунтового покриву та оволодінні методикою проектування екологічно безпечних, адаптивних систем сталого управління лісовими ґрунтовими ресурсами.

Питання з ДИСЦИПЛІНИ «ГРУНТОЗНАВСТВО»

для проведення вступного випробування у формі співбесіди на основі кваліфікованого робітника

1. Що таке ґрунт і чим він відрізняється від гірської породи?
2. Назвіть основні фактори ґрунтоутворення за В. Докучаєвим.
3. Яка роль належить біологічному фактору у процесі формування ґрунту?
4. Що таке материнська порода і як вона впливає на хімічний склад ґрунту?
5. Яку роль відіграє клімат у процесах формування та розвитку ґрунтового покриву?
6. Опишіть вплив рельєфу на перерозподіл вологи та поживних речовин у лісових ландшафтах.
7. Що таке генетичний горизонт ґрунту та за якими ознаками його визначають?
8. Що таке лісова підстилка, як вона формується і яке значення має для лісу?
9. Які бувають типи лісової підстилки за швидкістю розкладання та як вони впливають на родючість?
10. Що таке механічний склад ґрунту та на які основні групи поділяють ґрунти за цією ознакою?
11. Як механічний склад ґрунту впливає на ріст і розвиток сосни та дуба?
12. Що таке структура ґрунту і яка структура вважається найсприятливішою для рослин?
13. Охарактеризуйте поняття вологовмісту та вологоємності лісових ґрунтів.
14. Які форми води в ґрунті є доступними, а які недоступними для коріння дерев?
15. Що таке гумус, як він утворюється та які його основні функції в ґрунті?
16. Що таке кислотність ґрунту та як показник pH впливає на вибір деревних порід при лісорозведенні?
17. Що таке поглинальна здатність ґрунту та яке її практичне значення для живлення рослин?
18. Від яких факторів залежать повітряний та тепловий режими лісових ґрунтів?
19. Охарактеризуйте умови утворення та основні властивості підзолистих і дерново-підзолистих ґрунтів Полісся.
20. Які особливості мають сірі лісові ґрунти Лісостепу та чому вони сприятливі для вирощування дібров?
21. Опишіть чорноземи як тип ґрунту, їх поширення, вміст гумусу та лісорослинні властивості.
22. Що таке заболочені ґрунти та які ознаки глейового процесу можна виявити при їх дослідженні?
23. Які особливості мають ґрунти гірських регіонів України та в чому полягає їх протиерозійна цінність?
24. Які існують особливості обробітку ґрунту в лісових розсадниках порівняно з вирубками?
25. З якою метою проводиться безвідвальний або мілкий обробіток ґрунту на схилах?

26. Що таке ерозія ґрунтів, які є її види та в чому полягає ґрунтозахисна роль лісових насаджень?
27. Як впливає застосування важкої лісозаготівельної техніки на фізичні властивості лісових ґрунтів?
28. Назвіть основні види добрив, які використовуються для підживлення сіянців у лісових розсадниках.
29. Для яких типів ґрунтів застосовують вапнування, а для яких гіпсування і з якою метою?
30. Що таке бонітування ґрунтів і як лісівники використовують ґрунтові карти при проектуванні лісових культур?

Програма вступного випробування у формі індивідуальної усної співбесіди з

ДИСЦИПЛІНИ «БОТАНІКА»

Мета навчальної дисципліни: метою викладання навчальної дисципліни «Ботаніка» є вивчення анатомо-морфологічної будови, систематики, географічного поширення та екологічних особливостей рослин, а також закономірностей формування і динаміки лісових фітоценозів як основи для успішного лісовідновлення, охорони лісового біорізноманіття та раціонального лісокористування.

Основні завдання навчальної дисципліни: Завдання навчальної дисципліни «Ботаніка» полягає у:

1. Вивченні анатомічної та морфологічної будови вегетативних і генеративних органів рослин, з особливим акцентом на специфіку будови деревних та чагарникових порід.
2. Освоєнні законів фізіології рослин, зокрема особливостей фотосинтезу, дихання, водного режиму та мінерального живлення деревних лісових порід у різних екологічних умовах.
3. Вивченні поняття про життєві форми рослин (за Раункієром та Серебряковим), екологічні групи лісової флори щодо світла, вологи, тепла і поживних речовин, а також оволодінні методами оцінки стану лісової рослинності.
4. Вивченні ролі деревного ярусу, підліску, підросту та трав'яно-чагарничкового покриву в малому біологічному колообігу речовин та енергії у лісових біогеоценозах.
5. Вивченні наукових основ насінневого та вегетативного розмноження рослин, біології цвітіння і плодоношення для ефективного збору лісонасінневої сировини та вирощування садивного матеріалу.
6. Вивченні сучасної систематики рослин (від нижчих до вищих), детальному освоєнні біоморфологічних характеристик головних лісоутворюючих голонасінних (хвойних) та покритонасінних (листяних) родин.

7. Формуванні методів збереження фіторізноманіття лісів, захисту рідкісних та зникаючих видів рослин, внесених до Червоної книги України, а також боротьби з інвазійними (чужорідними) видами у лісових екосистемах.
8. Вивченні сучасних методів польового геоботанічного опису лісових фітоценозів, збору та монтування гербарію, а також складання флористичних списків для потреб лісовпорядкування.
9. Вивченні історії розвитку ботанічної науки в Україні, основних рослинних зон (Полісся, Лісостеп, Степ, Карпати, Крим) та оволодінні методикою проектування екологічно безпечних заходів сталого управління лісовими рослинними ресурсами.

Питання з ДИСЦИПЛІНИ «БОТАНІКА»

для проведення вступного випробування у формі співбесіди на основі кваліфікованого робітника

1. Що вивчає наука ботаніка та яке її значення для фахівців лісового господарства?
2. Охарактеризуйте будову рослинної клітини та назвіть органели, притаманні лише рослинам.
3. Що таке рослинні тканини та які їхні основні типи функціонують в організмі дерева?
4. Які особливості будови та функцій твірних тканин забезпечують ріст дерев у висоту та товщину?
5. Назвіть вегетативні органи вищих рослин та поясніть їхні головні функції.
6. Які існують типи корневих систем і як вони розвиваються у різних лісоутворюючих порід?
7. Що таке мікориза, які її види ви знаєте та яке значення вона має для живлення лісових дерев?
8. Опишіть анатомічну будову стовбура деревних рослин та функції деревини і лубу.
9. Як утворюються річні кільця деревини і яку інформацію про життя лісу можна за ними отримати?
10. Які головні функції виконує листок та чим відрізняється морфологія хвої від листяних пластинок?
11. Назвіть генеративні органи покритонасінних рослин та поясніть біологічне значення квітки.
12. Що таке суцвіття та наведіть приклади їхніх типів у головних лісоутворюючих порід.
13. Опишіть будову насінини та назвіть умови, необхідні для її проростання в лісових розсадниках.
14. Наведіть класифікацію плодів та вкажіть приклади їхніх типів у листяних дерев і чагарників України.
15. Розкажіть про суть, умови перебігу та космічну роль процесу фотосинтезу в лісових екосистемах.

16. Чим відрізняється процес дихання рослин від фотосинтезу та як він впливає на життєдіяльність дерева?
17. Що таке транспірація та яке значення має водний режим для виживання лісових насаджень у посуху?
18. На які екологічні групи поділяють рослини по відношенню до світла та наведіть приклади таких дерев.
19. Як рослини пристосовуються до температурного режиму середовища та що таке морозостійкість дерев?
20. Які існують життєві форми рослин і наведіть приклади чагарників та трав із лісової флори.
21. Назвіть основні таксономічні одиниці, що використовуються в сучасній систематиці рослин.
22. Дайте загальну характеристику голонасінних рослин та назвіть головні хвойні породи України.
23. Чим покритонасінні рослини відрізняються від голонасінних та які два класи вони утворюють?
24. Яке значення в лісовому та парковому господарстві мають представники родин Фабові та Розові?
25. Яку роль відіграють нижчі рослини, а також лишайники і мохи у лісових біогеоценозах?
26. Що таке фітоценоз та лісовий біогеоценоз і які компоненти входять до їхнього складу?
27. Поясніть поняття про ярусність лісу та опишіть вертикальну структуру типового мішаного лісу.
28. Що таке флористичний склад лісу та яке значення має живий підлоговий покрив для діагностики умов середовища?
29. Що таке сукцесії рослинного угруповання та наведіть приклади змін рослинності на місці вирубок або згарищ.
30. Яке значення має Червона книга України та назвіть кілька рідкісних видів рослин лісових зон.

Програма вступного випробування у формі індивідуальної усної співбесіди з

ДИСЦИПЛІНИ «ЛІСІВНИЦТВО»

Мета навчальної дисципліни: метою викладання навчальної дисципліни «Лісівництво» є вивчення природи лісу, його екологічних взаємозв'язків із середовищем, закономірностей росту і розвитку лісових насаджень, а також теоретичних основ і практичних методів догляду за лісом, відновлення та формування високопродуктивних, біологічно стійких лісових масивів на принципах сталого та наближеного до природи лісівництва.

Основні завдання навчальної дисципліни: Завдання навчальної дисципліни «Лісівництво» полягає у:

1. Вивченні біологічних і морфологічних ознак лісових деревостанів, структури лісу (ярусність, густина, вікова структура) та специфіки взаємодії між окремими компонентами лісового біогеоценозу.
2. Освоєнні законів лісівництва, зокрема закономірностей диференціації дерев у лісі, природного самозріджування та зміни деревних порід у різних екологічних умовах під впливом природних та антропогенних факторів.
3. Вивченні поняття про екологію лісу, лісорослинні зони та класифікацію типів лісу (лісівничу типологію за П. Погребняком), а також оволодінні методами оцінки лісорослинних умов (гігротопи і трофотопи).
4. Вивченні ролі лісу в глобальних біосферних процесах: водоохоронного, захисного, кліматорегулюючого та санітарно-гігієнічного значення лісових насаджень.
5. Вивченні наукових основ та технологій проведення рубок догляду за лісом (освітлення, прочищення, проріджування, прохідні рубки) на різних етапах вікового розвитку деревостанів для формування бажаного цільового складу.
6. Вивченні класифікації способів та систем рубок головного користування (суцільні, поступові, вибіркові), детальному освоєнні технологічних процесів лісозаготівель з метою збереження підросту та лісового середовища.

7. Формуванні методів природного лісовідновлення, сприяння природному поновленню господарсько цінних порід на зрубках та заходах з попередження деградації лісових земель.
8. Вивченні сучасних методів підвищення продуктивності та біологічної стійкості лісів, догляду за підліском, а також використання недеревних ресурсів лісу для потреб комплексного лісокористування.
9. Вивченні історії розвитку лісівничої науки в Україні, сучасних концепцій наближеного до природи лісівництва та оволодінні методикою проектування екологічно безпечних, адаптивних заходів сталого управління лісовими екосистемами.

Питання з ДИСЦИПЛІНИ «ЛІСІВНИЦТВО»

для проведення вступного випробування у формі співбесіди на основі кваліфікованого робітника

1. Що таке ліс як біогеоценоз та які основні компоненти входять до його складу?
2. Чим відрізняється поняття «лісове насадження» від поняття «деревостан»?
3. Що таке елемент лісу та за якими ознаками визначають головну і другорядну деревні породи?
4. Охарактеризуйте вертикальну структуру лісу та роль підліску і підросту в житті насадження.
5. Як відбувається процес диференціації дерев у лісі та за якими ознаками їх класифікують (наприклад, за Крафтом)?
6. Що таке природне самозріджування лісу та якими причинами воно зумовлене?
7. Як ліс впливає на водний баланс території та в чому полягає його водоохоронна роль?
8. Охарактеризуйте поєзахисне та протиерозійне значення лісових насаджень.
9. Що таке лісівнича типологія та яку роль вона відіграє в практичній діяльності лісівника?
10. Поясніть сутність двомірної класифікаційної сітки П. Погребняка (едафічної сітки).
11. Що таке трюфотопи та гігротопи і як вони визначають лісорослинні умови?
12. Що таке зміна деревних порід, які її основні причини та наведіть приклади такої зміни.
13. Назвіть основні етапи (фази) вікового розвитку та росту чистих одновікових деревостанів.
14. Що таке стиглість лісу та які існують види стиглості деревостанів?
15. Що таке рубки догляду за лісом та які головні цілі вони переслідують?
16. Охарактеризуйте заходи догляду на етапах «освітлення» та «прочищення»: у якому віці та з якою метою їх проводять.

17. У чому полягає різниця між проріджуванням та прохідними рубками догляду?
18. За якими методами та ознаками відбирають дерева на рубки догляду (кращі, допоміжні, підлягаючі зрубам)?
19. Що таке рубки головного користування та чим вони принципово відрізняються від рубок догляду?
20. Охарактеризуйте систему суцільнолісосічних рубок, їхні переваги, недоліки та екологічні наслідки.
21. Що таке поступові рубки головного користування, яка їхня технологія та лісівнича цінність?
22. У яких лісових масивах і з якою метою застосовують вибірккову систему рубок головного користування?
23. Що таке лісовідновлення та чим відрізняється природне поновлення лісу від штучного лісорозведення?
24. Які заходи сприяння природному поновленню господарсько цінних порід проводять на зрубках?
25. Що таке санітарні рубки лісу, які є їхні види (вибірккові, суцільні) та коли виникає необхідність їх проведення?
26. Опишіть поняття про «наближене до природи лісівництво» та його значення для сучасної лісової галузі України.
27. Як лісозаготівельна техніка впливає на лісове середовище і як мінімізувати її негативну дію на підріст?
28. Що таке побічне лісокористування та які його види можна здійснювати в лісових масивах?
29. Які заходи лісівничого характеру застосовують для підвищення біологічної стійкості та продуктивності лісів?
30. Назвіть основні причини лісових пожеж та охарактеризуйте види пожеж (низові, верхові, підземні).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ

Для визначення рівня навчальних досягнень з лісівництва, ґрунтознавства,
ботаніки.

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
	100-200- бальна шкала	
I. Початковий	100	Вступник може розрізняти об'єкт, вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.
	101-109	Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.
	110-119	Вступник відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок.
II. Середній	120-129	Вступник має недостатній рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень учителя, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, слабо орієнтується в поняттях.
	130-139	Вступник знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження прикладами.

	140-149	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці.
III. Достатній	150-159	Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок.
	160-169	Знання вступника є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робити висновки; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
	170-179	Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття.
IV. Високий	180-189	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові мовні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади.
	190-199	Вступник володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх; уміє застосувати вивчений матеріал для власних

	200	Вступник має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована.
--	-----	--

